

definitiv löneroglering för folkskolelärarecorpsen, äfvensom till de förändringar i pensionsreglementet, som af nämnda reglering kunna påkallas.

Stockholm den 24 Januari 1884.

A. Rundbäck.

N:o 45.

Af Herr **F. T. Borg**: Om indragning af statsanslaget till »folkundervisningens normalskola.»

Riksdagen 1865 och 1866 höjde från 3,000 till 4,500 kronor anslaget åt *Sällskapet för vexelundervisningens befrämjande*, som ersättning för de tillbyggnader och förbättringar, hvilka sällskapet gjort å den staten tillhöriga lokal, som den innehafte, men som nu öfverläts åt Stockholms stads Konsistorium, för att användas till folkskolelärarinneseminarium. Från och med år 1867 tills nu (1884 inberäknadt) har sålunda sällskapet uppburit af statsmedel 25,500 kronor. Det hade sjelf ansett och begärt 25,000 kronor på en gång, eller 1,500 kronors förhöjning årligen, hvilket sistnämnde alternativ Riksdagen antog, på det att, såsom det i nämnde års statsverksproposition hette, sällskapet måtte sättas i tillfälle att än vidare utsträcka sin verksamhet, hvilken, »oberoende af någon viss undervisningsmetod, företrädesvis skulle afse att gagna folkskoleväsendet, dels genom underhållande af en profskola, dels genom beredande af tillfälle till undervisning och öfning åt sådana *unge män*, som antingen önska inträda vid statens seminarier, eller ämna egna sig åt lärarekallet vid de mindre skolor, der examinerade lärare icke erfordras, dels äfven genom att förlägga och utgifva läsböcker och annan undervisningsmateriel».

Ett reglemente i någorlunda öfverensstämmelse med berörde syfte utfärdades, och under mångahanda vexlingar, men med föga eller ingen frukt,

sådan som man kunnat vänta af en dylik profskola, fortgick skolan för att slutligen förvandlas till en »preparand»- eller förberedelseskola för *unga qvinnor*, som vilja i folkskolelärarinneseminarium inträda, hvilken förvandling dock synes stå i öppen strid med § 9 af sällskapet stadgar, hvori uttryckligen afses bildandet af sådana lärare eller lärarinnor som enligt § 1 mom. 3° i Kongl. kungörelsen af den 27 September 1853, icke behöfva vara examinerade.

Men äfven om den skedda förvandlingen af skolan vore i öfverensstämmelse med riksdagsbeslutet och stadgarne, måste berättigade tvifvelsmål rörande dess lämplighet framställa sig.

Klagomålen öfver seminariernas *fyraårskurs* blifva för hvarje dag mera högljudda, och nu skulle ytterligare *två* år läggas till denna kurs, ty så lång är den afsedd att blifva. En sådan anordning måste än vidare försvåra den fattiga qvinnans framkomst som lärarinna, öka hennes skuldsättning, i många fall sannolikt för hela lifvet, derigenom förbittra hennes verksamhet samt minska hennes sjelfständighet och den aktning i samhället, hon så väl behöfver, om hennes maktpåliggande arbete skall krönas med framgång.

Kommer här till att folkskolan, framför allt i Stockholm, hunnit den utveckling, att lärjungar, som genomgått densamma, emottagas till inträde i folkskolelärarinneseminarier framför många som genomgått enskilda undervisningsanstalter, måste tvifvelsmålen rörande behöfligheten af en förberedelseanstalt sådan som den förevarande i hög grad växa.

Visserligen förlägger och utgifver sällskapet en lärobok och annan undervisningsmateriel, men denna förlags- och utgifningsrörelse, hvilken hufvudsakligen består deri, att sällskapet försäljer till staten sina förlagsartiklar, torde ej behöfva, äfven om sådant vore lämpligt, hvilket vi våga betvifla, offentligt understöd, alldenstund, så vidt räkenskaper och årsberättelser gifva vid handen, berörde affär åtminstone ej drifves med förlust.

Under sådana förhållanden torde det med skäl kunna sättas i fråga, huruvida det lemnade statsanslaget ens är behöfligt, i synnerhet som räkenskaper och årsberättelser visa, att då sällskapet kapitalbehållning vid början af året 1870 (se sid. 22 i sällskapet berättelse och redovisning för åren 1870—1874) utgjorde 77,329 kronor 93 öre, hade det, bestående i fastighetsvärde, utlånta medel, materiel, inventarier m. m., enligt tabellen den 31 December 1881, stigit till 124,664 kronor 71 öre.

Hvarken ombildningen af skolan från och med 1873 eller den än väsentligare omgestaltningen sistlidet år, har, så vidt hitintills kunnat inhämtas, erhållit Kongl. Maj:ts stadfästelse, än mindre varit Riksdagen understäld.

På grund af här anförda förhållanden hemställer jag till Riksdagen, att ifrågavarande statsanslag, 4,500 kronor, må, såsom helt och hållet obehöfligt, indragas.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1884.

F. T. Borg.

N:o 46.

Af Herr F. T. Borg: Om upphäfvandet af bannlysningsstraffet, 10 kap. af Kyrkolagen.

Alldenstund en, om ock ytterst behöflig, allmän revision af »Sveriges Kyrkolag», synes vara temligen aflägsen, emedan statskyrkan städse visat sig likgiltig för förändringar ej mindre af sin författning än af sin dogmtolkning, är lagstiftaren hänvisad till partiella reformer af nämnde lag, för att, om möjligt, få dess mest utlevade och otidsenliga, en del rent af löjligen stadganden upphäfdade.

Visserligen äro dessa så många, att man har svårt för att göra sitt val.

Stadgandet att »morianer», som till riket inkommit, skola undervisas och befordras till dop och kristendom täflar med föreskrifterna om att det för döda skall ringas »efter hvars och ens stånd», att »the barn, som oäkta födas och mördas, skola läggas afsides på kyrkogården» o. s. v. o. s. v. Men vida bjertare och mera stickande i samtidens ögon, än dessa minnesmärken af en förgången tids okunnighet och barbari, framstår stadgandet »*Om bann*».